

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ЕКОНОМІЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОСВІТИ

Аналіз психолого-педагогічних досліджень проблем економічного виховання та освіти молоді показав, що їх впровадження здійснювалося у декілька етапів, кожний з яких був обумовлений особливостями соціально-економічного розвитку суспільства. Об'єктивні потреби подальшого розвитку нашого суспільства актуалізують проблему визначення змісту, форм та методів економічної підготовки молоді.

Аналіз тенденцій розвитку вітчизняної теорії та практики економічної освіти та виховання молоді дозволяє констатувати, що вони розвиваються у трьох основних напрямках. Для першого характерна економізація усіх загальноосвітніх дисциплін, яка теоретично дозволяє вирішувати завдання економічної підготовки за рахунок здійснення міжпредметних зв'язків. Для другого напряму є характерним вирішення завдань економічної підготовки в процесі трудового, трудового профільного та допрофесійного навчання старшокласників. Третій шлях здійснення економічної підготовки пов'язаний з впровадженням до змісту шкільної освіти окремого предмету (курсу) або декількох відповідних курсів.

Для національної школи оптимальним можна вважати шлях реалізації усіх зазначених вище напрямів економічної підготовки, що дозволить здійснювати її поетапно, на декількох рівнях. При цьому її складові можуть реалізовуватися як в процесі вивчення предметів інваріативної складової навчальних планів, так і у процесі вивчення спеціальних курсів за рахунок годин, передбачених для варіативної складової навчальних планів середніх закладів освіти.

Мета економічної освіти та виховання школярів полягає у формуванні основ економічної культури, яка розглядається як сукупність засвоєних економічних знань та вмінь, професійна майстерність, сформованість економічно значущих якостей особистості, активність людини в економічному житті суспільства.

Економічні знання — це теоретичні відомості про зміст, характер, властивості матеріальних благ, їх виробництво, обмін, розподіл і споживання, вплив матеріального життя на розвиток суспільства. Економічні вміння — це здатність людини виконувати економічну діяльність або її окремі складові на базі економічних знань та відповідного практичного досвіду. Економічно значущі

якості особистості — це якості, які проявляються в усіх видах економічних відносин у процесі економічної діяльності. Тому, економічна освіта школярів розглядається як процес, спрямований на засвоєння і систематизацію економічних знань, умінь і навичок. Економічне виховання розглядається у вузькому розумінні цієї педагогічної категорії як організована педагогічна діяльність, спрямована на формування економічно значущих якостей особистості.

В умовах відсутності відповідного навчального предмету рівень економічних знань та вмінь учнів не можна вважати задовільним. Однак, попри значні прогалини навіть у елементарній економічній підготовці, понад 30 % респондентів планує пов'язати свою майбутню трудову діяльність зі сферою підприємництва. Переважна більшість опитаних не володіє систематизованою об'єктивною інформацією щодо мети, завдань, змісту та умов трудової діяльності представників відповідних професій, вимогами, які ці професії ставлять до особливостей особистості людини. Як наслідок, вибір професій сфери економіки та бізнесу здійснюється пересічним учнем переважно на основі їх зовнішніх ознак.

Вивчення стану економічної освіти та виховання старшокласників у процесі викладання шкільних предметів показало, що переважна більшість вчителів-предметників цей напрям навчально-виховної роботи не здійснюють.

С. М. Чистов, канд. екон. наук, доцент
кафедри макроекономіки та державного управління

КАФЕДРАЛЬНИЙ АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ СЕСІЇ

(досвід кафедри макроекономіки та державного управління)

Перехід до системи контролю та оцінювання знань студентів з урахуванням поточної успішності потребує нового підходу до якісного та кількісного аналізу результатів екзаменаційної сесії.

Для цього на кафедрі макроекономіки та державного управління кожний екзаменатор за результатами сесії підготував звіт, спрощена форма, якого наведена у таблиці. У колонці «Усього» відображені узагальнюючі дані (%). Дослідження зібраної інформації дало змогу одержати цілий ряд параметрів, які не тільки є об'єктом традиційного аналізу результатів екзаменаційної сесії (питома вага оцінок за чотириохвальною системою, середній бал, якість навчання, абсолютна успішність), але й таких, які дають змогу зробити більш глибокі висновки стосовно заходів щодо удосконалення навчального процесу. Основні з них полягають у наступному: